

Sayın Başkan, KGF'nin Değerli Yönetim Kurulu Başkanı, Değerli Meclis üyeleri, hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkana bu yoğun gündemde bize de zaman ayırdığı için teşekkür ediyoruz. Sizlerin de bildiği gibi KGF yeni kredi paketinin detayları dün açıklandı ve başvurular başladı. Umarım bu paketin sağlayacağı destekle reel sektörümüz ciddi bir nefes alacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Meclis üyeleri,

Bir süredir dünyayı olumsuz etkileyen Rusya Ukrayna gerilimi dün itibariyle farklı bir boyuta evrilmiş gözüküyor. Rusya'nın bağımsızlığını ilan eden Ukrayna'nın iki bölgesini tanıması ve buralara barış gücü adı altında asker göndermesi maalesef bu huzursuzluğun uzun bir süre daha devam edeceğini gösteriyor.

ABD ve batı tarafının finansal ve ticari yaptırım içeren bir paketin hazırlıkları içerisinde olması, küresel sıkıntının boyutlarını ortaya koymaktadır.

Buğdayın yanı sıra, bakır, paladyum, alüminyum ve doğalgaz gibi birçok emtada oldukça zengin olan Rusya'nın krizin derinleşmesi halinde, gelişmekte olan ülkelerde emtia fiyatlarında yaşanacak yükselişin enflasyonu artırması ve yerel para birimlerinde olumsuz bir etkiye neden olması muhtemeldir.

Bu siyasi gelişmelerin yansira Omikron varyantı ile küresel bazda artan vaka sayıları ve ölümler, Merkez Bankalarının kalıcı enflasyon çözümüne ilişkin odaklandıkları politika tercihleri ve etkileri de belirsizlikleri arttırırken, diğer taraftan beklentileri olumsuz yönde etkilemeye devam etmektedir.

Ülkemizde ise son dönemde özellikle kurlar üzerindeki baskının azaltılması amacıyla Kur Korunmalı Mevduat sistemine geçilmiş ve kurlarda bir nebze de olsa oynaklık azalmıştır.

Diğer yandan son dönemde uygulamaya konulan politika tercihleri, ekonominin finansallaşma sorununu ortaya çıkartırken, bankaların kredi verme oranları ve reel sektörün likiditeye ulaşma imkânları azalmıştır.

Bir ekonomide karlar daha çok finansal faaliyetlerden elde ediliyor, mal ve hizmet ticareti ile üretiminden elde edilen karlar azalıyorsa, orada finansallaşmadan bahsedilir.

Son dönemde uygulamaya konulan politika tercihlerinin finansallaşma riski ortaya çıkarabileceği unutulmamalıdır. Bu durum üretim gücümüz üzerinde olumsuz bir etkiye neden olabilecektir.

Bu nedenle çok geç kalmadan, ekonominin yönünü sanayileşmeye, üretime ve yaratıcılığa döndürmemiz gerekmektedir.

Değerli Meclis üyeleri,

Türkiye'de 2000'li yılların başından itibaren, kredi genişlemesiyle uyarılan talep ve dış borçlanmaya dayalı bir büyüme modeli söz konusudur. Temel olarak borçla finanse edilen cari açıklar, daha zayıf bir net uluslararası yatırım pozisyonuna ve dış finansman ihtiyacının artmasına neden olmuştur.

Dış finansman ihtiyacının yüksekliği ise dış şoklara karşı kırılganlığa neden olmaktadır.

Negatif olan reel politika faiz oranları, kredi büyümesi ve yüksek enflasyon, ulusal paraya olan güveni aşındırarak dolarizasyonu arttırmaktadır.

Ulusal para üzerindeki baskıyı azaltmak amacıyla yapılan döviz satışları ise yüksek rezerv kayıplarına yol açmaktadır. Bu gelişmeler, bankacılık sektörünün yanı sıra, finansal olmayan şirket bilançoları üzerinde de olumsuz etkilere neden olmaktadır.

Diğer taraftan enflasyon, yurt içinde belirsizliği artıran, ara mallardaki yüksek fiyat artışları kanalıyla üretimde aksamalara yol açan ve uluslararası piyasalarda rekabet gücümüzü aşındıran etkileriyle, hâlihazırda reel sektörün karşı karşıya kaldığı zorlukların derecesini artırmaktadır.

Mevcut durumda reel sektör firmaları döviz kuru ve faiz oranı şoklarına karşı pandemiden önceki döneme göre daha yüksek düzeyde kırılındır.

Türk reel sektörünün; yüksek kaldıraç oranları, yüksek dış finansman gereksinimi, döviz riskleri ve düşük kar oranları ile kırılabilirliği devam etmektedir.

Türkiye’de reel sektörün ortalama kaldıraç oranı, gelişmekte olan emsal ülkelere ve gelişmiş ülkelere kıyasla oldukça yüksek seviyededir.

Yüksek kaldıraç seviyesi, reel sektörün düşük öz sermaye yatırımlarını ve yüksek düzeydeki borçluluğunu yansıtmaktadır. Borç birikimi, kur artışlarına bağlı olarak Türk Lirası'nın keskin değer kaybı ve döviz cinsinden borçların artan değeriyle daha da şiddetlenmektedir.

Yabancı para cinsinden yüksek borçluluk oranı, TL’deki değer kaybı ile firmaların bilançolarında ciddi bozulmaya neden olmaktadır. Güven ortamının azaldığı dönemlerde, firmaların yurt içi satışları azalırken diğer taraftan yabancı para cinsinden borçları ise artmaktadır.

Bilançosu bozulan firmaların zaten zor olan krediye ulaşma maliyetleri ciddi anlamda artıyor ve talep edilenden daha az kredi ya da yüksek faizle borçlanı hale geliyor. Kısa vadede firmaların işletme sermayelerinin negatife dönmesi maalesef zor durumda olan firmaların sayısını arttırıyor.

Değerli Meclis üyeleri,

Merkez Bankası geçen hafta faiz indirimini Ocak ayında olduğu gibi Şubat ayında da pas geçerek %14 seviyesinde sabit bıraktı. Ancak bu diğer faizlerin yukarıya doğru gitmesine engel olmadı.

Enflasyonu kontrol altına almadan attığımız adımların faizlerde kalıcı bir düşüşe neden olmadığını maalesef görüyoruz.

Politika metninde, cari işlemlerde iyileşme eğilimlerinin 2022 yılı içinde devam edeceği ve bu hedefe ulaşmada uzun vadeli TL yatırım kredilerinin önemli rol oynayacağı ifade ediliyor.

Bu noktada, Merkez bankası tarafından açıklanan metinde bahsi geçen “yatırım kredilerinin”, “yatırım taahhütlü avans kredileri” olarak uygulanması gerektiğini düşünüyoruz.

Özellikle Hazine ve Maliye bakanımız Sayın Nureddin Nebati’nin geçen hafta “Türkiye Ekonomi Modeli Yeni Adımlar ve Enflasyon Tedbirleri” toplantısında açıkladığı selektif kredi uygulaması dikkate alındığında, Merkez Bankası’nın yatırımcılara politika faizinin altında 150 baz puan yani %12,5 ile kredi sağlama imkânı var ve bunu kullanması üretimin devamlılığı açısından oldukça önemli olacaktır.

Yine geçtiğimiz haftalarda TOBB tarafından Merkez Bankası Başkanı ile oda başkanlarımızın katıldığı bir istişare toplantısı düzenlendi. Bu toplantıda firmalarımız ve sektörlerin yaşadıkları sıkıntılar dile getirildi.

Toplantıda Merkez Bankası Başkanı bankaların %12 faizle fonlandığını ama bankaların bunu %25-30 ile piyasaya verdiğinden bahsetti ve daha düşük faiz için bankalara baskı yapın ifadesini kullandı.

Bizlerin herhangi bir baskı yapması ya da bu şekilde sonuç alması mümkün değil. Mevduat toplama yetkisi devletin olup belirli kanun ve düzenlemelerle bu yetki bankalara ve özel kurumlara devredilmiştir.

Devletten alınan bu yetkinin mevduat toplayan kurumlar tarafından suiistimal edildiği görülüyor. Bu nedenle özellikle BDDK başta olmak üzere devletin ilgili kurumlarının bu durumu istismar edenlere gerekli yaptırımları uygulaması gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Başkan, Değerli Meclis üyeleri,

Biraz önce bahsettiğim gibi geçtiğimiz hafta Maliye Bakanımız tarafından “Türkiye Ekonomi Modeli Yeni Adımlar ve Enflasyon Tedbirleri” tanıtım toplantısı yapıldı.

Yastık altı altınların ekonomiye kazandırılması, enflasyonla mücadele ve 60 milyar liralık da yatırım destek paketi açıklandı.

60 milyar TL olarak açıklanan KGF kefaletinde yatırım, ihracat ve işletme harcamaları destek paketi oldukça önemli. KGF dün itibariyle bu kredilere başvuruları açtı.

Türkiye ekonomisi büyüyen gelişen ve krediye dayalı, yani paraya dayalı bir ekonomi. Ne zaman para muslukları açılırsa ekonominin büyümesi, özellikle sanayide yatırımlar hızlanmaktadır.

Uzun bir süredir gündeme getirdiğimiz ticari kredi kartı limitlerinin arttırılması önemli bir adım olmuştur. Bu uygulamanın, güvenin azaldığı bir ortamda piyasayı harekete geçirecek bir mekanizma olacağına inanıyoruz.

Diğer taraftan verilen kredilerin re-finansmanda kullanılamaması, verilen kredilerin disiplin altına alınması kötü amaçlı kullanımı ortadan kaldıracaktır.

Maalesef 2017 yılında bunu yaşadık. Yaklaşık 250 milyar TL'lik kredi paketinin çok az bir kısmı üretime gitmiş ve bu krediler hem enflasyona hem de dolarizasyona neden olmuştur.

Ayrıca, enflasyonla mücadele kapsamında Sayın Cumhurbaşkanımızın açıkladığı KDV oranlarının indirilmesi oldukça önemlidir.

Çünkü TÜİK'in açıkladığı genel enflasyonla hane halkının hissettiği enflasyon arasında ciddi fark var. Özellikle gıdadaki KDV indirimi, dar gelirli insanlar üzerindeki enflasyon yükünü kısmen de olsa azaltma noktasında önemli bir adımdır.

Ancak bunun suistimal edilmemesi gerektiğini de özellikle hatırlatmak isterim.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri,

Makroekonomik gelişmeler hakkında da kısa bir bilgi vererek konuşmamı sonlandırmak istiyorum.

Konuşmamın başında da belirttiğim gibi küresel bazda artan enflasyon eğilimleri ile karşı karşıyayız.

Özellikle ülkemizin enflasyon seviyesi açısından birçok ülkeden ayrıştığını görüyoruz.

Enflasyon eğilimlerinde beklentilerin üzerinde gerçekleşen bozulma ile Ocak ayında yıllık %48'lik TÜFE ve %93'lük ÜFE ile son yılların en yüksek enflasyon seviyesini gördük.

İthal ettiğimiz bir enflasyon var ancak daha fazla etkinin; politika tercihi, kur atakları, atalet ve beklentilerin bozulmasından kaynaklandığı görülüyor. Hem küresel hem de yurtdışı beklentiler enflasyon eğilimlerinin yılın ilk yarısında da devam edeceğini gösteriyor.

Enflasyonla mücadelede ivedi bir programın devreye girmesi gerekiyor. Orta vadeli ve inandırıcılığı yüksek bir program, enflasyon seviyesinde beklentileri aşağı çekerek, ekonominin dezenflasyonist bir sürece girmesine katkı sağlayacaktır. Enflasyonla mücadele de en önemli çıpanın disiplinli ve kredibilitesi yüksek para politikası olduğu da unutulmamalıdır.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri,

Sanayi üretimi Aralık ayında %1,6 artışla yıllık bazda %14,4'lük bir artış göstermiştir. Mevsimsel düzeltilmiş aylık veriler sanayi sektöründe bir yavaşlamaya işaret etmektedir. Sanayi üretiminde ivmelenme devam ederken, maliyet kaynaklı gelişmeler üreticinin üretim yapma yeteneğini de olumsuz etkilemeye devam ediyor.

Sanayi üretimi 4. Çeyrekte yıllık ortalama 11,4 artarken, ekonominin talep tarafını ifade eden perakende satışlardaki artış 16,6 seviyesine ulaşması ile 4.çeyrekte çift haneli bir büyüme hedefi güçleniyor. 2021 genelinde ise gene çift haneli %11 seviyesinde bir büyüme rakamına ulaşmak mümkün gözüküyor.

Sözlerime burada son verirken, Rusya Ukrayna geriliminin daha büyük kaosa yol açmadan, tarafların itidalli yaklaşımıyla çözüme kavuşmasını diliyor, Sayın Başkan ve KGF'nin değerli yöneticilerine katılım ve bilgilendirmeleri için tekrar teşekkür ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.